

Sylvia Plath, *The Bell Jar*

Copyright © 1966 by Sylvia Plath.

Published by arrangement with Faber&Faber Ltd., London

All rights reserved

© 2003, 2012 by Editura POLIROM, pentru traducerea
în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Foto copertă: © iStockphoto.com/Yaroslav Gerzhedovich

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,

sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

PLATH, SYLVIA

Clopotul de sticlă / Sylvia Plath; trad. din lb. eng. și note
de Alexandra Coliban-Petre. – Ed. a 2-a. – Iași: Polirom,
2012

ISBN: 978-973-46-2795-0

I. Coliban-Petre, Alexandra (trad.)

821.111(73)-31=135.1

Printed in ROMANIA

SYLVIA
PLATH

Clopotul
de sticlă

Traducere din limba engleză și note
de Alexandra Coliban

POLIROM
2012

Nouă

— AȘA MĂ BUCUR C-OR SĂ MOARĂ.

Hilda căscă și-și întinse mădularele de felină, apoi își îngropă capul între brațe pe masa de conferințe și adormi la loc. O legătură de paie verzi ca fierea stătea așezată pe sprinceană ei ca o pasăre tropicală.

Verde fiere. Îl promovau pentru toamnă, dar Hilda, ca de obicei, era cu jumătate de an înainte. Verde fiere cu negru, verde fiere cu alb, verde fiere cu vernil, ruda lui apropiată.

Reclamele de modă, argintii și pline de nimic, își trimiteau clăbucii cu gust dubios la mine-n creier, unde ieșeau la suprafață cu un pleoscăit sec.

Așa mă bucur c-or să moară.

Îmi blestemam norocul care făcuse să ajung în bufetul hotelului odată cu Hilda. Mă culcasem tîrziu și eram prea obosită ca să găsesc o scuză și să mă duc înapoi în camera mea după mînușa, batista, umbrela, agenda pe care-o uitasem. Pedcapșa fu lungă și monotona plimbare de la ușile cu geam mat ale Amazonului pînă la lespedea de marmură de culoarea căpșunei a intrării noastre de pe Madison Avenue.

Hilda s-a mișcat ca un manechin tot drumul.

— Ce pălărie superbă! Tu ai făcut-o?

Aproape că mă așteptam ca Hilda să se întoarcă spre mine și să spună:

— Ai o voce bolnăvicioasă.

Dar ea n-a făcut decît să-și întindă și apoi să-și retragă gîtul de lebadă.

— Da.

În noaptea dinainte văzusem o piesă în care croina era posedată de un strigoi și cînd strigoiul vorbea prin gura ei, vocea îi era așa de cavernoasă și de adîncă, încît nu-ți puteai da seama dacă era bărbat sau femeie. Ei bine, vocea Hildei suna exact ca vocea aceluia strigoi.

Se zgîia la imaginea ei din ferestrele lucioase ale magazinelor de parcă ar fi vrut să se asigure, clipă de clipă, că exista în continuare. Tăcerea dintre noi era atît de profundă, că m-am gîndit că o parte este din vina mea.

Așa că am spus:

— Nu-i așa că-i groaznic cu soții Rosenberg?

Soții Rosenberg urmau să fie electrocuțați tîrziu în acea noapte.

— Da! a spus Hilda și, în sfîrșit, am simțit că atinsesem o coardă sensibilă în păienjenișul din inima ei.

Și doar mai tîrziu, cînd noi două le așteptam pe celelalte în întunecimea de cavou a dimineții din sala de conferințe, și-a dezvoltat Hilda da-ul acela al ei.

— E groaznic că oameni ca ăștia mai sînt în viață.

Apoi a căscat și gura ei de-un portocaliu palid a dezvăluit o mare întunecime. Fascinată, m-am holbat la peștera oarbă dindărătul chipului ei pînă cînd cele două buze s-au întîlnit din nou și s-au mișcat, iar strigoiul a vorbit din ascunzătoarea sa:

— Așa mă bucur c-or să moară.

— Hai, zîmbește-ne.

Stăteam în biroul lui Jay Cee, pe canapeaua din catifea roz, ținînd în mînă un trandafir de hirtie și privind spre fotografia revistei. Eram ultima dintre cele douăsprezece cărcia i se făcea poză. Încercasem să mă ascund în toaletă, dar nu ținuse. Betsy îmi observase picioarele pe sub ușă.

Nu voiam să fiu fotografiată pentru că îmi venea să plîng. Nu știam de ce îmi vine să plîng, dar știam că dacă cineva îmi va vorbi sau se va uita la mine prea atent, lacrimile îmi vor țîșni din ochi și suspinele îmi vor izbucni din piept și voi plînge o săptămînă. Eram plină ochi de lacrimi care stăteau să se reverse, ca apa dintr-un pahar care se clatină și e prea plin.

Accasta era ultima rundă de fotografii înainte ca revista să plece spre tipografie și noi să ne întoarcem în Tulsa sau Biloxi sau Teaneck sau Coos Bay sau de unde veniserăm și era vorba să fim fotografiate cu niște obiecte de recuzită care să arate ce vrem să fim.

Betsy a ținut un știulete de porumb, ca să arate că vrea să fie soție de fermier, Hilda a luat capul chel, fără chip, al unui manechin de pălărier, ca să arate că voia să creeze pălării, iar Doreen și-a pus un sari brodat cu aur, ca să arate că voia să lucreze ca asistent social în India (nu voia de-adevăratelea, îmi spusese, voia doar să pună mîna pe un sari).

Cînd m-au întrebat pe mine ce vreau să fiu, le-am spus că nu știu.

— Ei, sigur știi, mi-a spus fotograful.

— Vrea, spuse Jay Cee spirituală, să fie tot.

Am spus că vreau să fiu poetă.

Apoi au început să caute un obiect pe care să-l țin.

Jay Cee a sugerat o carte de poezii, dar fotograful a spus că nu, era prea evident. Trebuia să fie ceva care să arate ce inspirase poeziile. În cele din urmă Jay Cee și-a desprins trandafirul de hîrtie, cu coadă lungă, de pe ultima ei pălărie.

Fotograful își potrivea luminile albe și fierbinți.

— Arată-ne cît ești de fericită cînd scrii o poezie.

Mă uitam prin fresca de plante artificiale din geamul lui Jay Cee spre cerul albastru din fundal. Cîțiva nori pufoși și teatrali se mișcau de la dreapta

la stînga. Mi-am lipit privirea de cel mai mare nor, de parcă, atunci cînd acesta ieșea din cîmpul meu vizual, aș fi putut avea norocul să ies și eu cu el.

Simțeam că e foarte important să-mi mențin gura în linie dreaptă.

— Zîmbește-ne.

În cele din urmă, ascultătoare, ca gura marionetei unui ventriloc, propria mea gură începu să se schimonosească.

— Hei, protestase fotograful cu o presimțire bruscă, arăți de parcă ai fi gata să plîngi.

Nu m-am putut opri.

Mi-am îngropat chipul în fațada de catifea roz a canapelei lui Jay Cee și, cu o imensă ușurare, lacrimile sărate și zgomotele jalnice care bîntuiseră prin mine toată dimineața se revărsară în încăpere.

Cînd mi-am ridicat capul, fotograful dispăruse. Jay Cee dispăruse și ea. Mă simțeam fără vlagă și trădată, ca pielea lepădată de un animal îngrozitor. Era o ușurare să fi scăpat de animal, dar părea să-mi fi luat cu el și sufletul, și tot pe ce mai reușise să pună gheara.

Am scotocit în poșetă după trusa aurită, cu rimelul și peria de pus rimel și fardul de pleoape și cele trei rujuri și oglinda. Chipul care se uita la mine părea să privească printre zăbrelele unei celule de închisoare după o bătaie prelungită. Părea vînat și umflat și cu tot felul de culori aiurea. Era un chip care avea nevoie de apă și de săpun și de îngăduință creștinească.

M-am apucat să-l pictez fără tragere de inimă.

Jay Cee s-a întors după un interval decent cu brațele pline de manuscrise.

— O să te-amuze astea, mi-a spus. Lectură plăcută.

În fiecare dimineață, o avalanșă de manuscrise, ca de zăpadă, umfla maldărele gri, prăfuite, din biroul redactorului literar. În taină, în birouri și-n

poduri și-n săli de clasă de pe tot cuprinsul Americii, oamenii trebuie că scriau. Să zicem că unul sau altul termina un manuscris în fiecare minut; asta însemna că în cinci minute se făceau cinci manuscrise stivuite pe biroul redactorului literar. Într-o oră s-ar fi adunat șazecei, înghesuindu-se unul în altul pe podea. Și într-un an...

Am zîmbit, văzînd un manuscris imaculat, imaginar, plutind în aer, cu numele Esther Greenwood tipărit în colțul din dreapta sus. După luna petrecută la revistă, îmi depusesem actele pentru un curs la o școală de vară cu un scriitor celebru, căruia îi trimiteai manuscrisul unei povestiri și el îl citea și spunea dacă ești suficient de bun ca să intri în grupa lui.

Desigur, era o grupă foarte mică și eu îmi trimiseseam povestirea cu mult timp în urmă și încă nu primisem nici o veste de la scriitor, dar eram sigură că aveam să găsesc scrisoarea în care mă accepta așteptînd pe măsura de corespondență de acasă.

Mă hotărisem să-i fac o surpriză lui Jay Cee și să-i trimit două povestiri pe care le scriam la acest curs, sub pseudonim. Atunci, într-o bună zi, redactorul literar avea să vină în persoană la Jay Cee și să-i trîntească povestirile pe birou și să-i spună:

— Iată ceva cu mult mai bun decît de obicei.

Iar Jay Cee avea să încuviințeze și să le accepte și să-l invite pe autor la masă și aveam să fiu cu.

— Pe bune, a spus Doreen, asta o să fie altfel.

— Spune-mi despre el, am zis neînduplecată.

— E din Peru.

— Sînt bondoci, am spus. Sînt urîți ca aztecii.

— Nu, nu, nu, dulceață, l-am cunoscut deja.

Stăteam pe patul meu într-o harababură de rochii murdare de bumbac și ciorapi de nailon cu fire duse și lenjerie gri și, de zece minute, Doreen încerca să mă convingă să mă duc la o serată dansantă la un club, cu un prieten al cuiva pe

care-l știa Lenny și care, insista ea, era ceva foarte diferit de un prieten de-al lui Lenny, dar, cum cu trebuia să prind trenul spre casă la ora opt în dimineața următoare, simțeam că ar trebui să încerc să împachetez ceva.

Mai aveam și o idee vagă că, dacă aș hălădui toată noaptea singură pe străzile New York-ului, pînă la urmă ceva din misterul și măreția orașului s-ar putea prinde de mine.

Dar am renunțat.

Îmi venea din ce în ce mai greu să mă hotărăsc să fac ceva, oricce, în acele ultime zile. Și cînd în sfîrșit m-am hotărît să fac ceva, adică să-mi fac bagajul, n-am reușit decît să-mi trag toate rochiile soioase și scumpe din birou și din dulap și să le întind pe scaune și pe pat și pe jos și apoi să stau și să mă uit la ele, total perplexă. Păreau să aibă o identitate proprie, distinctă, căpoasă, care refuza să fie spălată și împăturită și pusă în ordine.

— Hainele astea sînt de vină, i-am spus lui Doreen. Pur și simplu nu le pot face față cînd mă întorc.

— E foarte simplu.

Și în stilul ei superb, hotărît, Doreen a început să înșface furouri și ciorapi de mătase și elaboratul sutien fără bretele, plin de balene metalice – un cadou de la Compania de Corsete Primrose, pe care nu avusesem niciodată curajul să îl port –, și în cele din urmă, una cîte una, tot șirul trist de rochii de patruzeci de dolari, ciudat croite...

— Hei, pe aia las-o afară. O s-o pun pe mine.

Doreen extrase un fragment negru din maldăr și mi-l aruncă în poală. Apoi, rulînd restul hainelor într-un bulgăre de zăpadă, ca o masă conglomerată, moale, le îndesă sub pat, ascunzîndu-le privirii.

Doreen bătu la ușa verde, cu mîncr aurit.

Dinăuntru se auzi tîrșit de picioare și risul întreprupt al unui bărbat. Apoi un băiat înalt, îmbrăcat